

Mala rapsodija

za tri kamena kontrabasa,
čekić i nakovanj ...

čuvari smo izvora
kamenitih predela
obrednih vatrišta
održavamo
razmnožavamo
raznosimo
živu vatru za lek
sejemo žito i lan
u dokolici pravimo
igle strugala šila
konce od grive i žila
prosto ozubljene ostve
za lov u jezerskom mulju
otimamo pećine od zveri
nosimo plazinu s polja
iz nje pravimo dveri
za okapine raseline duplje
skupljamo bukov žir
šipak od ruže i med
živimo za posvećenja
i gutamo
kao živo jezgro krvi
drenjine
kupine
maline
jagode
i trnjine

аз сѣм бог

ili drvo spasa ...

javljaš se
kao svetlosno telo
na srpu mladog meseca

ukazuješ se
kod ninine lokve
i uz gojin grm

čekas me
uz krsno drvo
uz kedar i čempres

činiš se
zmijom od meda
i od zlata jabukom

pomiluj me
devičanskim krilima
i izvedi pred gospoda

Aslan Mahmuti

Truba u prostoru

SANJAM da sam u nekoj kući u nekoj priči. Jedna od onih velikih kuća sa starim nameštajem, persijskim tepisima i podom koji pucketa, kuća iz dečijih ili horor filmova. Penjem se na sprat uz duge stepenice. Sa moje desne strane je zid oplemljen crvenkastim tapetima sa portretima u starim, luksuznim ramovima. Na spratu ulazim u prostoriju bez nameštaja. Prostrana je. Svetlost mi dolazi direktno u susret. Zidovi kao da su ovalni, kao da uopšte nema uglova. Prozori su veliki, napolju je oko jedanaest časova pre podne, svetao jesenji dan. Tu je jedan pisajući sto, takođe star. On je postavljen tako da onom ko sedi za njim svetlost dolazi s leđa. Prilazim stolu. Pohaban, potamneo parket oseća svaki moj korak. Zaustavljam se na oko metar od stola – odjednom čujem zvuk. Čujem čitavu jednu frazu odsviranu na sordiniranoj trubi. Traje možda takt, možda malo duže. Sinkopirana je. U pitanju je džez, da; ali neka od onih fraza koje se obično nalaze na potpuno neizvesnim mestima u improvizaciji; fraza koja, naravno, nema nikakve veze sa temom od koje se pošlo. U njoj je započet čitav svet, ali samo započet i naglo prekinut. Međutim, čini se kao da zvuk ne dopire niotkuda. Nije mi najjasnije kako se to moglo desiti. Ne osvrćem se, niti pokušavam da shvatim šta bi moglo biti njegov izvor. Na neki čudan način, moje telo zna da izvor ne postoji jer se za vreme trajanja melodije zvuk oseća sveprisutnim, kao da se u svakom delu prostorije podjednako čuje, prožima svaki kubni milimetar istim intenzitetom. Pretpostavljam da sve to ima neke veze sa mestom na kome stojim. Vraćam se korak natrag, odstupam, a potom – kao iskušavajući da li je baš to uzrok neočekivane muzičke lepote – oprezno pružam korak i stajem na mesto na kome sam prvi put čuo frazu. Iznenađujuće, ali zaista se ponovo čuje. I to u celoj dužini, potpuno identično. Sada primećujem da je truba ozvučena tako da ima dosta reverba; svaki ton odzvanja i ostaje duže u prostoru, zavlračajući se u skrivene kutke, isijavajući tako iz sebe više od maksimuma pretpostavljene suštine. Za mene je sve ovo čudesno, ali ipak mnogo manje, i to od onog trena kada shvatam da postoji mehanizam. Ne mogu reći da ja stvaram taj zvuk, da ga prouzrokujem stupanjem u izvesno polje u prostoru – mada je moguće da baš tu frazu pokreće moj identitet, a ne identitet nekog drugog. Ili: možda bi svako čuo neku frazu koja je na neki neobjašnjiv način upravo za njegovo postojanje vezana, melodiju koja univerzalnim jezikom govori nešto o njemu samom. Koliko god pokušavao da racionalizujem, sve to ostaje za mene tajnovito. Barem znam da je to tajna, da postoji kao tajna. Znam i šta treba da učinim da mi se ponovi uvid u tajnu, koja mi, naravno, time neće biti otkrivena, pa makar učinio da se zvuk emituje još hiljadu puta. Svejedno. Taj zvuk je čist i kristalan, sve se tako jasno i precizno čuje, i priziva takvo uživanje i priyatnost u meni da ne mogu odoleti želji da se stalno iznova udaljavam i prilazim. To bih učinio još beskonačno mnogo puta zato što je fraza tako vrcava, blistava i neuhvatljiva da meandrira, siguran sam, celim svetom, a opet, jedino je ja mogu čuti. U tome me sprečava svest za koju se ispostavlja da predstavlja nužnost, nužnost priče da teče dalje. Trebam nekoj fabuli na nižem spratu, u prizemlju. Ne znam kako to znam, ali moram krenuti dole iz ovih stopa. No, ipak, presrećan sam što sam otkrio ovu prostoriju magličaste bele svetlosti i ovaj mehanizam neobične fraze na sordiniranoj trubi. Krećem polako ka stepenicama. Silazim s dubokim uverenjem da ništa ne gubim, da će se ovaj zvuk trube naći, ako ne baš u ovoj, ono sigurno u nekoj drugoj priči.

Ivan Antić